

VICE IVANČEVIĆ

OD SADA VELEBITSKA DEGENIJA I NA VELIKOJ KAPELI

Značajno otkriće Marice Matijević, senjske nastavnice biologije

Vice Ivančević
J. P. "Hrvatske šume"
HR 53270 Senj

UDK:581.9(497.5)
Ur: 2000-09-04

Prirodno nalazište velebitske degenije (*Degenia velebitica* (Deg.) Hayek) do danas je jedino bilo otkriveno na Velebitu. Međutim, Marica Matijević, izvanredni istraživač i vrsni pedagog, nastavnica Osnovne škole S. S. Kranjčevića iz Senja, otkrila je 1999. novo nalazište velebitske degenije i na Velikoj Kapeli. Detaljno su opisane sve odlike ove rijetke vrste, dok je J. P. "Hrvatske šume", Uprava šuma Senj, pokrenulo inicijativu za proglašenje botaničkog rezervata velebitske degenije "Tomišina draga" površine 183 ha na Velikoj Kapeli.

Nedjeljno poslijepodne 11. IV. 1999. bit će zapisano krupnim slovima u povijesti velebitske degenije - toga jedinstvenog endema i relikta velebitske, hrvatske i svjetske flore.¹ Prema dosadašnjim spoznajama ova osobita, rijetka, reliktna i endemična vrsta hrvatske flore (daleke 1907.) bila je jedino otkrivena na izoliranim i nepristupačnim lokalitetima Velebita. Od tada je prošlo skoro

¹ Toga lijepog nedjeljnog poslijepodneva 11. IV. 1999. zaputila se manja grupa senjskih planinara na kraći izlet u bližu okolicu Senja u sastavu: Marica i Željko Matijević, te Vesna i Mirko Belavić. Ovog puta odlučili su krenuti primorskom stranom Velike Kapele, gdje su novoizgrađenom šumskom cestom podno Velikog vrha stigli do njezina kraja. Na proljetnom suncu malo su predahnuli i tom prilikom Vesna je ugledala jednu malu biljku i zapitala Maricu za njezino ime. Marica nehajno odgovara "To je degenija", što je izazvalo smijeh svih nazočenih. Međutim, neki unutarnji poriv govorio joj je da je na pravom putu. Ta usputna epizoda ubrzo je bila zaboravljena, ali su za Maricu tek počeli dani strepnje, sumnji i nadanja. Neki posebni instinkt govorio joj je da se nalazi na tragu jednoga zaista senzacionalnog otkrića.

Sl 1. Marica Matijević s dr. Ivom Trinajstićem, prof. botanike sa Šumarskog fakulteta na novom nalazištu na Velikoj Kapeli, snimio V. Ivančević

jedno stoljeće, a za to vrijeme ovim prostorima prošao je veliki broj vrsnih botaničara i ostalih sličnih stručnjaka, ali nitko, ni u snu, nije mogao slutiti što će se 11. IV. 1999. dogoditi Marici Matijević, istinskom ljubitelju prirode i svoga poziva zajedno s njezinom malo-brojnou ekipom. Od tog iznenadnog susreta s biljkom snova zastao joj je dah, jer je sve to izgledalo nemoguće. Zar da baš da ja pronađem velebitsku degeniju, mislila je Marica tog nedjeljnog popodneva 11. IV. 1999. daleko od dosadašnjega prirodnog nalazišta na Velebitu, i to čak na Velikoj Kapeli.

Možemo zamisliti njezine dileme i strahove nakon otkrića, dok napokon 10. svibnja nije stigla dugo očekivana potvrda o ispravnosti determinacije od Marka Randića, dipl. biologa, stručnog suradnika Ureda za prostorno planiranje i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije. Sve je kasnije išlo puno

lakše. Ubrzo na lice mjesta stižu mladi biolozi Darko Mihelj i Miško Plazibat iz Botaničkog vrta Zagreb, koji su obavili detaljnju fitocenološku snimku nalazišta i dakako potvrdili autentičnost determinacije Marka Randića.² Na poziv dr. sc. Vice Ivančevića, rukovoditelja Odjela za ekologiju Uprave šuma Senj obišao je nalazište 17. VI. i dr. I. Trinajstić, redoviti profesor botanike na Šumarskom fakultetu, sa svojim asistentom dr. Jozom Franjčićem, dok je dr. Ivan Šugar, profesor botanike na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu također potvrdio valjanost otkrića na temelju poslanog uzorka.³

² Neposredno nakon detaljnoga terenskog obilaska nove lokacije velebitske degenije autori Marica Matijević, Darko Mihelj, Miško Plazibat, Željko Matijević i Marko Randić objavili su rad pod naslovom: "A new locality of the species *Degenia velebitica* (Degen) Hayek (Brassicaceae) in Croatia", *Natura croatica*, Vol. 8. No 2, 1999, str. 147-154.

³ Uzorak velebitske degenije koji je autoru ovog članka predala Marica Matijević, odaslan je dr. Ivanu Šugaru, profesoru botanike Farmaceutsko-botaničkog fakulteta. Međutim zbog zauzetosti prof. I. Šugar nije obišao nalazište, ali je potvrdio ispravnost determinacije Marka Randića, dipl. inž. biologije.

Time je definitivno potvrđeno senzacionalno otkriće o novom nalazištu velebitske degenije na primorskim obroncima Velike Kapele. Velebitska degenija, istina, i dalje je ostala istaknuti dragulj naše flore u svjetskim razmjerima, ali ona ipak više ne dolazi isključivo na Velebitu nego se, eto, "malo prošetala" prema zapadu i tako se nastanila i na susjednoj Velikoj Kapeli.

Inače, velebitsku degeniju otkrio je Arpad Degen, poznati mađarski biolog, 17. srpnja 1907. u srednjem Velebitu, na lokalitetu Milkovića Krug i Pavelić Plana na 1200-1300 m nv.⁴ Tom prilikom sakupio je samo njezine plodove, što nije bilo dovoljno za točno determiniranje. U potrazi za cvijetom, kao dijelom biljke koji je najvažniji za determinaciju, Degen ni iduće godine, 1908. nije imao više sreće. Posjetio je novo nalazište ovog puta u lipnju, ali su i tada primjerci degenije već ocvjetali. Napokon mu je kolega Kummerle⁵ donio njezin cvijet 9. svibnja 1909. pa je Degen pristupio detaljnom opisu i determinaciji. Zanimljivo je spomenuti da je Degen uvrstio novootkrivenu vrstu u rod američkih krstašica *Lesquerella*. Međutim, austrijski botaničar A. Hayek došao je 1910. do zaključka da nova biljka ipak nema nikakve sličnosti s rodom *Lesquerella*.⁶ Zbog toga ju je svrstao u potpuno novi rod, koji je nazvao *Degenia* u čast pronalazača. Velebitska degenija jedini je predstavnik ovoga značajnog roda krstašica, te je u sistematskom pogledu posve osamljena.

Velebitska degenija (*Degenia velebitica* Hayek), *Lesquerella velebitica* Degen, *Vesicaria velebitica* Degen, niska je trajnica, snažnog korijenja, pokrivena gustim prileglim srebnastosivim dlačicama, 3-10 cm duge stabljike i uskih listića. Jedini je predstavnik monotipskog roda *Degenia*, pa je u sistematskom pogledu posve osamljena vrsta. Posjeduje dug i razgranjeni korijenov sustav koji duboko prodire kroz vapneni detritus i pod kamenje točila. Korijen je u gornjem dijelu jednostavan i usukan, dok je u donjem dijelu razgranjen. Listići su usko kopljasti, bez peteljke, ušiljeni, odozgo izbočeni, skupljeni u rozete, dugi 1-2,5 cm te široki 2-4 mm. Cvat je gronjast, izrazito

⁴ Arpad von Degen, mađarski botaničar (Bratislava 3. III. 1886. - Budimpešta, 31. III. 1934.), profesor Sveučilišta u Pešti. Nakon kraćega liječničkog poziva 1896. bavi se znanstvenim i praktičnim radom iz područja botanike. U svom sveobuhvatnom radu istražuje floru JI Europe i Bliskog istoka, te osobito više od dva desetljeća biljni svijet u Hrvatskoj (Plješivicu, Kapelu, a osobito Velebit). Od 1883. do 1934. objavio je preko 1000 publikacija. Autor je opširnog djela u četiri debela sveska pod nazivom *Flora Velebitica* (1936-1938), koje je nastalo kao rezultat njegova istraživanja flore Velebita od gotovo dva desetljeća (1894-1913).

⁵ J. B. Kummerle, (1876-1931), mađarski botaničar, dugogodišnji znanstvenik u Nacionalnom muzeju u Budimpešti. Istraživao je floru naših planina, pa je u nekoliko navrata boravio i na Velebitu.

⁶ Hayek, August von (1871-1928), austrijski botaničar. Autor je poznatih djela kao što su: *Prodromus Florae Peninsulae Balcanicae* (3 knjige), *Flora von Steiermark* (2 knjige) i druge.

Sl. 2. Velebitska degenija u bujnom cvatu na novom nalazištu, snimila M. Matijević

žut, dvospolan i pravilan (aktinomorfan). Latice su po četiri u cvijetu u obliku nokta, zaobljena vrha, cjelovita ruba, duge oko 1,5 cm, te široke 3,5-4,5 mm. Lapovi čaške su uspravni dužine 7-8 mm s dva izbočena lapa prema dolje u obliku vrećice. Plod je jajasto napuhana komuščica, pri vrhu stisnuta, promjera 7-8 mm, dužine 10-14 mm s gusto obraslim dlačicama. Plod je jednom membranom podijeljen u dva pregratka. Sjemenke su jajasto spljoštene, usko obrubljene, smeđe boje, 3,5-4,0 mm duge i oko 2,5-3,0 mm široke. Cvate od prve trećine svibnja do početka lipnja, ovisno o vremenskim prilikama. Ipak najčešće cvjeta u posljednjem tjednu svibnja i prvom tjednu lipnja. Velebitska degenija pripada skupini biljaka koje cvatu čim okopni snijeg.

Kao izrazita kalcifilna i heliofilna vrsta raste na blago nagnutim smirenijim točilima od 16 - 21° pokrovnosti do 10%, koja su izložena jakom vjetru na I i SI ekspozicijama. Na tim se površinama snijeg dugo ne zadržava. Dolazi u vegetaciji sveze *Thalспеion rotundifolii* Br. - Bl. Tako je karakteristična vrsta u asocijaciji *Bunio - Iberetum velebiticae* Horv. Dosada je nađena samo na tri lokaliteta na Velebitu na 1.200-1.300 m nv. Dva su izdašnija nalazišta u južnom Velebitu, i to na južnim obroncima Milkovića Kruga, te na južnom obronku Kuka-Plana ili Pavelić-Plana iznad Šugarske

dulibe. Treće je pak nalazište na srednjem Velebitu, četrdesetak kilometara sjeverozapadnije, na južnom obronku Solina kod Budakova brda. Nalazišta velebitske degenije sve više se smanjuju, jer ih istiskuje agresivna uskolisna šašika, a i kradu ih pojedini nesavjesni sakupljači rijetkih i dekorativnih biljaka. Osim toga na njezinim staništima dolazi do promjena ekoloških uvjeta. Točila su postala manje gibljiva, biljni je pokrov gušći, dok se tlo smirilo poradi izostanka ispaše ovaca i koza.

Tako je u *Crvenoj knjizi (Red Data Book)* u izdanju Međunarodnog saveza za zaštitu prirode i prirodnih vrijednosti 1976. uvrštena velebitska degenija među prvih 250 ugroženih vrsta svijeta, odnosno među 45 vrsta iz Europe.⁷ Također je spomenuta vrsta uvrštena među 100 vrsta svijeta – pripadnica monotipskih rodova. U klasifikaciji tih ugroženih vrsta svijeta velebitska degenija je razvrstana u kategoriju vrsta kojima prijete izumiranje (*vulnerable* vrste). To sve upućuje da očuvanju rijetkih nalazišta velebitske degenije moramo u budućnosti pokloniti puno više pozornosti nego do sada.

Temeljem Zakona o zaštiti prirode velebitska degenija je zaštićena 1964. godine na svim prirodnim nalazištima naše zemlje. Botaničare je već zarana zaokupljala ideja o umjetnom uzgoju velebitske degenije u botaničkim vrtovima diljem Europe. Tako su prve biljke velebitske degenije uzgojene u botaničkom vrtu u Budimpešti daleke 1907. godine, a zatim i u botaničkim vrtovima diljem Europe (Zagreb, Jena, Kopenhagen, London, München, Ljubljana i drugi). Zanimljiva je bila inicijativa botaničara Ljubljane i Zagreba prije dva desetljeća o uzgoju većih količina biljaka velebitske degenije u ljubljanskom botaničkom vrtu, a zatim i o njihovoj reintrodukciji na Velebit.

Velebitska degenija često je služila kao zahvalni motiv Velebita ili jednog od njegovih mnogostrukih sadržaja. Tako je Radovan Domac naslovnicu svoje knjige *Mala flora Hrvatske* 1973. opremio cvijetom velebitske degenije. I velebitski botanički vrt uzeo je kao svoj znak crtež velebitske degenije, rad umjetnika E. Kovačevića. Osim toga svojedobno je spomenuti vrt izdao jednu uspjelu seriju znački s jednakim motivom. I HPT je prije nekoliko godina tiskalo jednu poštansku marku sa slikom velebitske degenije. Pri osnivanja Županija Ličko-senjska županija uzela je cvijet velebitske degenije za svoj prepoznatljivi znak. Na ovogodišnjoj najvećoj svjetskoj izložbi hortikulture "Japan Flora 2000", koja se održava na otocima Awaji nedaleko od grada Kyota od 18. 3. do 17. 9., sudjeluje i naša zemlja. Glavna poruka izložbe glasi: "Svjetlo, zelenilo i voda" za kreaciju nove kulture

⁷ V. STRGAR, 1983,75-79.

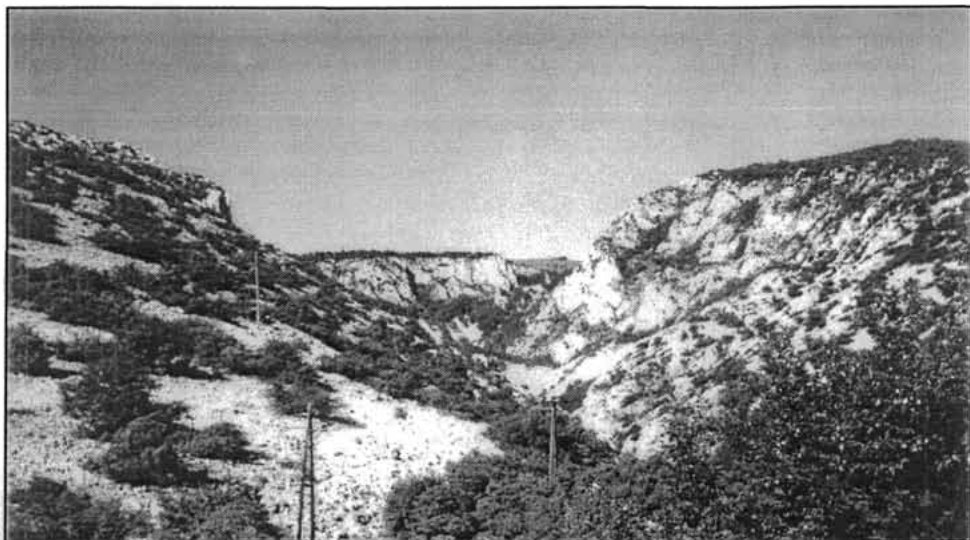
cvijeća i zelenila. U usporedbi s vrtovima drugih država na izložbi naš se vrt ističe originalnošću ideja u prikazivanju naše jedinstvene prirode. U prezentaciji naših osobitosti izabran je Velebit zajedno sa svojim reliktima i endemima, uz dodatak primoštenske Kamene čipke, odnosno vinograda - vrhunskog ostvarenja pučkoga graditeljstva. Istaknuto mjesto u prikazivanju Velebita predstavlja velebitski kamen, koji je u tu svrhu posebno dopremljen s Velebita, i velebitska degenija kao vrlo rijetki endem i reliktni velebitske hrvatske i svjetske biljne baštine. Našem paviljonu dodijeljena je zlatna medalja 19. 6. 2000. kada je ujedno održan i Dan Hrvatske. Tom prilikom po prvi je put u Japanu promoviran cvijet neke zemlje. Ta čast pripala je jadranskoj peruniki (*Iris croatica*). Naime, u zemlji izlazećeg sunca perunika je cvijet pobjede, što je uostalom i potvrdila naša zlatna medalja.

Novo nalazište velebitske degenije nalazi se na JZ obroncima Velikog vrha (512 m nv) na primorskom obronku Velike Kapele, 1 km zračne linije od Jadranske magistrale (campa Kozica), te na 45° 04' geografske širine i 14° 53' geografske dužine. Prema početnim istraživanjima znanstvenika nalazište je pravokutnog oblika površine oko 1 km² (100 ha). S obzirom na izgled susjednog terena (sipine) prof. I. Trinajstić smatra da bi nalazište moglo obuhvatiti cijelo područje Tomišine drage, pa u tom smislu predlaže daljnja istraživanja. Unatoč blizini mora na ovom nalazištu vladaju vrlo nepovoljne klimatske prilike, kao što su npr. jaka insolacija, velike amplitude temperature zraka, jaki vjetrovi i obilje neravnomjerno raspoređenih oborina. Pri početnim istraživanjima popisano je oko 150 bujnih i vitalnih primjeraka velebitske degenije, od čega je jedna trećina fruktificirala.⁸

U fitocenološkoj snimci popisano je 26 vrsta prizemnog rašća, četiri vrste grmlja, dvije vrste penjačica i četiri vrste drveća. Prema dosadašnjim početnim istraživanjima novog nalazišta uočena je sličnost u morfologiji između primjeraka velebitske degenije s Velebita i Velike Kapele, iako očito uspijevaju u različitim ekološkim prilikama. Međutim, prije donošenja konačnog zaključka o ovom aspektu njihove podudarnosti bit će potrebno obaviti detaljnija kompleksna istraživanja. Autori znanstvenog rada o velebitskoj degeniji na Velikoj Kapeli na kraju predlažu poduzimanje djelotvornih mjera njezine zaštite od moguće devastacije.⁹ Osim gore navedenih znanstvenika i profesori Šumarskog fakulteta (prof. I. Trinajstić i dr. J. Franjić) pri terenskom obilasku bili su ugodno iznenađeni velikim brojem primjeraka velebitske degenije i njihovom bujnošću.

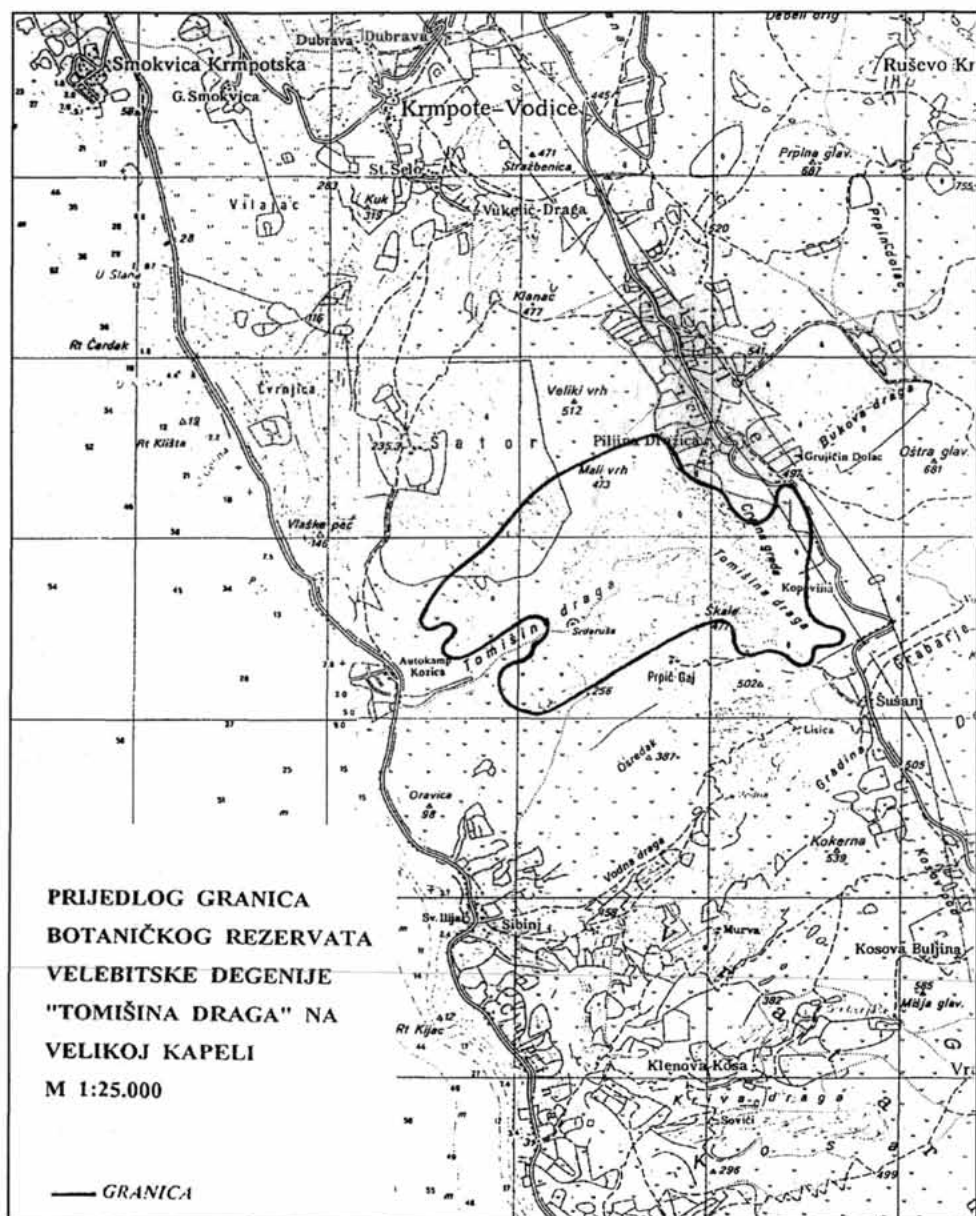
⁸ M. MATIJEVIĆ et al, 1999, 147-154.

⁹ M. MATIJEVIĆ et al, 1999, 147-154.

Sl. 3. Pogled s kampa Kozica na Tomšinu dragu, budući botanički rezervat velebitske degenije, snimila M. Matijević

Na takvim spoznajama počiva i inicijativa J. P. Hrvatske šume, Uprave šuma Senj o pokretanju postupka za proglašenje botaničkog rezervata velebitske degenije "Tomišina draga" u Velikoj Kapeli. Taj budući zaštićeni prirodni objekt nalazi se u sklopu šumskogospodarskog područja, te bi obuhvaćao dijelove gospodarske jedinice "Drinak", 27, a i dijelom 28 i 29, odjel ukupne površine 183 ha. Šumarska struka itekako shvaća važnost zaštite velebitske degenije, pa je u tom pogledu Uprava šuma Senj, Odjel za ekologiju, uputila dopis Državnoj upravi za zaštitu prirode i okoliša u kojem traži suglasnost za osnivanje botaničkog rezervata u Velikoj Kapeli. Svojim odgovorom Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja početkom svibnja ove godine dalo je pozitivno mišljenje o inicijativi Uprave šuma Senj, te je prenijelo završetak postupka u djelokrug županijskih službi zaštite prirode i okoliša u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode. Posebna služba Primorsko-goranske županije upravo provodi postupak oko proglašenja, pa ukoliko se ne ispriječe neke posebne teškoće, možemo uskoro očekivati i njegov završetak. Usput naglašavamo da je šumarstvo preuzelo inicijativu oko proglašenja botaničkog rezervata, iako su za to prema Zakonu o zaštiti prirode zadužene druge službe. Međutim, od svega nam je najvažnije da se što prije ostvari potpuna zaštita ove vrijedne i jedinstvene vrste naše flore.

Sl. 4. Prijedlog granica budućeg botaničkog rezervata "Tomišina draga" na topografskoj karti mjerila 1: 25.000

Najveće zasluge za pronalazak velebitske degenije u Velikoj Kapeli pripadaju Marici Matijević, nastavnici biologije i prirode, OŠ S. S. Kranjčevića u Senju, velikom entuzijastu i pokloniku prirode. Rođena je 12. VII. 1948. u Peskovcu, općini Vrbovec. Osnovnu školu završava u Lonjici, gimnaziju u Zagrebu, a pedagošku akademiju – grupu domaćinstvo i biologiju – u Zagrebu. Nakon završetka studija kraće vrijeme radi u OŠ u Čazmi, ali udajom za Željka Matijevića dolazi u Senj, gdje do danas neprekidno živi i radi. Za mladu nastavnicu nema mjesta u Osnovnoj školi, pa se Marica zapošljava kao odgojiteljica u Đačkom domu u susjednom Novom Vinodolskom. Od početka školske godine 1972./73. predaje u OŠ S. S. Kranjčevića domaćinstvo i biologiju, gdje je i danas zaposlena. U međuvremenu polaže stručni ispit, a od 1981. do 1986. uz redovitu nastavu obavlja i poslove upravitelja Osnovne škole u Senju. Ukidanjem predmeta Domaćinstvo i drugim izmjenama nastavnog programa radi u središnjoj školi u Senju, a predaje i na područnim školama. Danas predaje biologiju i prirodu u OŠ S. S. Kranjčevića u Senju u svim višim razredima, a također je voditelj stručnog aktiva nastavnika biologije i kemije i ekološke grupe. U slobodnoj nastavi predmeta *Priroda* i *Biologija* svojim afirmativnim pristupom okuplja veliki broj đaka. Kao rezultat njezina kvalitetnog rada pojedine ekipe postižu zapažene uspjehe na natjecanjima znanja različitog ranga iz prirode biologije i ekologije. Osim toga, vrlo je aktivna u Planinarskom društvu "Zavižan" i ekološkom društvu "EKO". Osobito je bio zapažen njezin rad pri pripremama ekipe učenika senjske osnovne škole za kviz-emisiju na televiziji u okviru projekta "Baština čovječanstva" pod nazivom "Glavne šumske zajednice naše zemlje" 1998. godine. Naime, u najuži izbor od osam ekipa osnovnih škola iz cijele zemlje bio je uključen i sastav OŠ S. S. Kranjčevića iz Senja. Pri takvom izboru uzeti su u obzir dotadašnji vrlo uspješni rezultati ekipa senjske osnovne škole na sličnim natjecanjima pod njezinim stručnim vodstvom. Izbor senjske ekipe značio je novi izazov, koji je na kraju rezultirao širokim znanjem svakog pojedinca iz zadanog područja. U tom kvizu došle su do punog izražaja njezine sposobnosti vrsnog pedagoga, pa sam, kao mentor naše ekipe, odista bio zadivljen znanjem učenika i njihovom fanatičnom željom za stjecanjem novih znanja. Takvu atmosferu mogla je stvoriti jedino Marica, koja u prvom redu bezgranično voli svoj poziv i svoje spoznaje, bez rezerve, prenosi na svoje đake. Zbog toga nije slučajno da je najveći broj članova ekipe odlučio (ili namjerava) nastaviti školovanje na prirodnim znanostima.

Otkriće novog nalazišta, velebitske degenije kruna je njezina višegodišnjeg mukotrpnog rada, čime se zapravo zaokružuje jedna etapa njezina zrelog stvaralaštva. Dometi takvog otkrića od iznimnog su značaja i sigurno su

puno veći nego što to sada izgleda. Nastavnica Marica uložila je u svom dosadanjem radu puno truda i odricanja, pa je ovo značajno otkriće dospjelo u prave ruke. Dakako, Marica još nije rekla svoju posljednju riječ, jer pred njom stoje još mnoge godine punog stvaralaštva i novih istraživanja. Čestitamo Marici na izvanrednom uspjehu, te joj u budućem radu želimo još puno zadovoljstva i novih rezultata.

Pretpostavka svakog uspjeha je ljubav prema radu i svom životnom pozivu, što je i ovom prilikom našlo punu potvrdu. Jer, s razlogom Marica kaže: "Priroda obilato nagrađuje one koji je vole", dok će za velebitsku degeniju reći: "Degenija će odsad biti ne samo velebitska nego i veliko kapelska, ali ostaje i dalje naš i svjetski izuzetni dragulj biljne baštine."

Literatura

- Vinko STRGAR, Velebitska degenija je zares ogrožena, *Proteus*, 2, Ljubljana, 1983, 75-79.
Marica MATIJEVIĆ et al: A new locality of the species *Degenia velebitica* (Degen) Hayek (*Brassicaceae*) in Croatia, *Natura croatica*, Vol. 8, No 2, 1999, 147-154.

VON NUN AN DEGENIA VELEBITICA AUCH IM VELIKA KAPELA-GEBIRGE

Eine bedeutende Entdeckung von Marica Matijević, Lehrerin in der Elementarschule in Senj

Zusammenfassung

Als der einzige Fundort der *Degenia Velebitica* war bis heute nur Velebit-Gebirge bekannt. Man dachte, dass diese Pflanze nur im Velebit gedeiht. Aber Marica Matijević, Lehrerin in der Elementarschule Silvije Strahimir Kranjčević in Senj, die als ein ausgezeichnete Forscher und vorzueglicher Paedagog bekannt ist, entdeckte 1999 eine neue Lage der *Degenia Velebitica* im Velika Kapela-Gebirge. In diesem Artikel werden alle Charakteristiken dieser seltenen Pflanzengattung ausführlich dargestellt, und es wird berichtet, dass die Verwaltung der kroatischen Wälder (Filiale in Senj) die Initiative angeregt hat zur Erklärung der Tomašina Draga im Velebit-Gebirge – mit der Oberfläche von 183 ha – fuer botanischen Reservat der *Degenia Velebitica*.

FROM NOW DEGENIA VELEBITICA ALSO ON VELIKA KAPELA.

The Exceptional Discovery of Marica Matijević, the Schoolmistress of Biology at Senj.

S u m m a r y

The natural home of *Degenia velebitica* was until recently discovered only on Velebit. But, in 1999 Marica Matijević, an exceptional researcher and excellent educator, the schoolmistress in the elementary school "Silvije Strahimir Kranjčević" at Senj, discovered new habitat of *Degenia velebitica* at Velika Kapela. All the characteristics of this rare type have been described in details. In the meantime, the "Croatian Woods", Direction of Senj, have taken the initiative for declaring "Tomišina draga" on Velika Kapela, having some 183 hectares of area, the botanical preserve of *Degenia velebitica*.